Облікова картка дисертації

I. Загальні відомості

Державний обліковий номер: 0821U102419

Особливі позначки: відкрита

Дата реєстрації: 12-10-2021

Статус: Захищена

Реквізити наказу МОН / наказу закладу:

II. Відомості про здобувача

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Штомпель Любов Миколаївна

2. Shtompel Liubov M.

Кваліфікація:

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Вид дисертації: доктор філософії

Аспірантура/Докторантура: так

Шифр наукової спеціальності: 053

Назва наукової спеціальності: Соціальні та поведінкові науки. Психологія

Галузь / галузі знань:

Освітньо-наукова програма зі спеціальності: Не застосовується

Дата захисту: 28-09-2021

Спеціальність за освітою: Лікувальна справа

Місце роботи здобувача: Клінічна лікарня "Феофанія" Державного управління справами

Код за ЄДРПОУ: 05415792

Місцезнаходження: вул. Заболотного, 21, м. Київ, 03143, Україна

Форма власності:

Сфера управління: Державне управління справами України

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

III. Відомості про організацію, де відбувся захист

Шифр спеціалізованої вченої ради (разової спеціалізованої вченої ради): ДФ 26.053.037

Повне найменування юридичної особи: Національний педагогічний університет імені М. П. Драгоманова

Код за ЄДРПОУ: 02125295

Місцезнаходження: вул. Пирогова, 9, м. Київ, 01030, Україна

Форма власності:

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

IV. Відомості про підприємство, установу, організацію, в якій було виконано дисертацію

Повне найменування юридичної особи: Національний педагогічний університет імені М. П. Драгоманова

Код за ЄДРПОУ: 02125295

Місцезнаходження: вул. Пирогова, 9, м. Київ, 01030, Україна

Форма власності:

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

V. Відомості про дисертацію

Мова дисертації:

Коди тематичних рубрик: 15.21.51, 15.31.31

Тема дисертації:

1. Психологічні особливості адаптації учнів до складання ЗНО

2. Psychological features of adaptation of students to IEE

Реферат/анотація:

1. Дисертаційне дослідження присвячено вивченню проблеми психологічної адаптації учнів до складання ЗНО. Експериментальна робота проводилась впродовж 2019-2020 рр. з учнями, які відвідують спеціалізовані навчальні курси для підготовки до складання ЗНО. У дослідженні брали участь 180 школярів як чоловічої (87 хлопців), так і жіночої статі (93 учениці), віком 16-17 років. До вибірки увійшли учні 11-х класів ЗОШ І-ІІІ ступенів №25 м. Києва, ТОВ «Ліцей політики, економіки, права та іноземних мов», ТОВ «Центр інтенсивної підготовки до ЗНО «Clever»». У роботі використано комплекс теоретичних, емпіричних та математико-статистичних методів дослідження. Визначено психологічні особливості учнів, що сприяють їх адаптації до складання ЗНО. Здійснено теоретичний аналіз вітчизняних і зарубіжних концептуальних підходів у дослідженні психологічної адаптації особистості загалом та адаптації учнів до навчання зокрема. На основі теоретичного аналізу з'ясовано, що від рівня психоемоційного пристосування учнів до стресогенних

ситуацій значною мірою залежить їх готовність розкрити всі свої потенції й продемонструвати за короткий термін максимально високий рівень відповідних знань, вмінь і навичок в нових, незвичних умовах. Обґрунтовано, що психологічна адаптація учнів є мультикомпонентним процесом, кожна складова якого виступає відповідним ресурсом для їх гармонійної підготовки до складання ЗНО. Модель психологічної адаптації учнів до складання ЗНО представлена єдністю емоційного, рефлексивного і поведінкового компонентів. Емоційний компонент включає афективну сферу учнів, їх здатність реагувати на складні життєві події, вміння мобілізуватися у стресових ситуаціях. Рефлексивний компонент характеризується розумінням учнями своєї цінності та унікальності, здатністю критично мислити, оцінювати свої сильні та слабкі сторони, знати межі своїх фізичних та психічних можливостей. Поведінковий компонент проявляється через активність всіх поведінкових реакцій та стратегій, які використовуються учнями у стресових ситуаціях. На основі узагальнених результатів діагностики досліджуваної вибірки, виявлено індивідуально-психологічні особливості школярів: проаналізовано структурні характеристики емоційного, раціонального та поведінкового компоненту психологічної адаптації школярів у процесі підготовки до складання тестування. За допомогою порівняльного аналізу з використанням t критерію Стьюдента для незалежних груп виявлено статистично значимі відмінності між рівнем стресостійкості, емоційними та поведінковими компонентами соціально-психологічної адаптації у представників жіночої та чоловічої статей. З'ясовано взаємозв'язок між стресостійкістю і рівнем адаптації школярів та якістю складання ними ЗНО. Розроблено тренінгову програму, що спрямована на підвищення адаптивного потенціалу школярів шляхом розвитку їх психологічних компетенцій. Формувальний експеримент підтвердив ефективність тренінгової програми з оптимізації адаптивної поведінки учнів у процесі підготовки та складання ЗНО.

2. The dissertation research is devoted to the study of the problem of psychological adaptation of students to the IEE. Experimental work was conducted during 2019-2020 with students who attend specialized training courses to prepare for the IEE. The study involved 180 students, both male (87 students) and female (93 students), aged 16-17 years. The sample included students of 11th grades of I-III degrees secondary schools №25 in Kyiv, LLC "Lyceum of Politics, Economics, Law and Foreign Languages", LLC "Center for Intensive Preparation for IEE "Clever"". A set of theoretical, empirical and mathematical and statistical research methods is used in the work. The psychological features of students that contribute to their adaptation to the IEE are determined. Theoretical analysis of domestic and foreign conceptual approaches in the study of psychological adaptation of the individual in general and, in particular, the adaptation of students to learning has been carried out. Based on theoretical analysis, it was found that the level of psycho-emotional adaptation of students to stressful situations largely determines their willingness to reveal their full potential and demonstrate in the short term the highest level of relevant knowledge, skills and abilities in new, unusual conditions. It is substantiated that the psychological adaptation of students is a multicomponent process, each component of which serves as an appropriate resource for their harmonious preparation for the IEE. Based on the generalized results of diagnostics of the studied sample, individual psychological features of schoolchildren are revealed: structural characteristics of emotional, rational and behavioral component of psychological adaptation of schoolchildren in the process of preparation and performing tests are analyzed. Comparative analysis using Student's t test for independent groups revealed statistically significant differences between the level of stress resistance, emotional and behavioral components of socio-psychological adaptation in females and males. The relationship between stress resistance and the level of adaptation of students and the quality of their IEE is clarified. It was found that students with low levels of stress resistance are much more prone to maladaptive behaviors, which affects their academic performance and quality. Based on this, a conclusion is drawn about the need for additional work of a psychologist with graduating students using a special training program to increase the level of stress resistance of students and optimize their adaptive behavior during the preparation and preparation of IEE. A training program aimed at increasing the adaptive potential of students by developing their psychological competencies has been developed. The formative experiment confirmed the effectiveness of the training program to optimize the adaptive behavior of students in the process of preparation and performing of IEE. The scientific novelty and theoretical significance of the study is that for the first time: it is substantiated that the general trend of scientific research of adaptation is the transition

from its consideration as a physiological process to the study of socio-psychological aspects of the adaptation process.The study of the causal relationship between the level of personal adaptive potential of students, their individual psychological characteristics and adaptive behavior of students in stressful situations is deepened and clarified. The practical significance of the study is that the provisions, conclusions and recommendations set out in the paper have practical application - designed for use in the development of training programs by school psychologists to work with students who have a low level of stress resistance. General educational recommendations for school psychologists, teachers and parents have been developed.

Державний реєстраційний номер ДіР:

Пріоритетний напрям розвитку науки і техніки:

Стратегічний пріоритетний напрям інноваційної діяльності:

Підсумки дослідження:

Публікації:

Наукова (науково-технічна) продукція:

Соціально-економічна спрямованість:

Охоронні документи на ОПІВ:

Впровадження результатів дисертації:

Зв'язок з науковими темами:

VI. Відомості про наукового керівника/керівників (консультанта)

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Мозгова Галина Петрівна
2. Mozhova Halyna P.

Кваліфікація: д. психол. н., 19.00.04

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи:

Код за ЄДРПОУ:

Місцезнаходження:

Форма власності:

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

VII. Відомості про офіційних опонентів та рецензентів

Офіційні опоненти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Помиткіна Любов Віталіївна

2. Pomytkina Lyubov Vitaliivna

Кваліфікація: д.психол.н., 19.00.07

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи:

Код за ЄДРПОУ:

Місцезнаходження:

Форма власності:

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Луньов Віталій Євгенійович

2. Lunov Vitaliy Yevgenovich

Кваліфікація: к.психол.н., 19.00.01

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи:

Код за ЄДРПОУ:

Місцезнаходження:

Форма власності:

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

Рецензенти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Матвієнко Олена Валеріївна

2. Matvienko Olena Valeriivna

Кваліфікація: д. пед. н., 13.00.04

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи:

Код за ЄДРПОУ:

Місцезнаходження:

Форма власності:

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Ханецька Тетяна Іванівна
2. Khanetska Tetiana Ivanivna

Кваліфікація: к. психол. н., 19.00.07

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи:

Код за ЄДРПОУ:

Місцезнаходження:

Форма власності:

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

VIII. Заключні відомості

Власне Прізвище Ім'я По-батькові голови ради — Співак Любов Миколаївна

Власне Прізвище Ім'я По-батькові головуючого на засіданні — Співак Любов Миколаївна

Відповідальний за підготовку облікових документів

Реєстратор

Керівник відділу УкрІНТЕІ, що є відповідальним за реєстрацію наукової діяльності — Юрченко Т.А.